

میلاد جلیل‌زاده

روزنامه‌نگار

بودجه کلی دولت امسال بالا رفت اما سهم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از آن پایین آمده‌بود. بودجه‌وزارت فرهنگ و ارشاداسلامی، اگر چه به لحاظ عددی در نسبت با سال گذشته افزایش داشت، اما هم درصد آن در مقایسه با سایر ردیف‌های بودجه دولت پایین آمده و هم با لحاظ کردن تورم اعلام شده برای سال ۹۸ توسط بانک مرکزی، ارزش واقعی این پول نسبت به سال قبل کمتر شده است. اما بودجه سازمان سینمایی به لحاظ عددی هم در مقایسه با سال قبل پایین آمده است. این قضیه مربوط به خود وزارت ارشاد می‌شود، چه اینکه توزیع بودجه زیرمجموعه‌های این نهاد، در همان وزارتخانه صورت می‌گیرد. رئیس سازمان سینمایی که پس از ۶ ماه سرپرستی، در هفته جاری حکم مدیریتش را از وزیر فرهنگ گرفت، همزمان با حضور در پست ریاست سازمان سینمایی، دستیار ارشد وزیر ارشاد هم هست و به‌طور دقیق مشخص نیست که اولویت او کدام یک از این مسئولیت‌ها هستند؟ کل بودجه سازمان سینمایی در سال جدید ۲۰ میلیارد تومان است. بودجه چهار زیرمجموعه سازمان سینمایی، یعنی «مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی، فارابی، خانه سینما و موسسه سینماشهر» سقف‌خالص یا ناخالص دارند و انجمن سینمای جوان «وردیف» کمک به سایر فعالیت‌ها به این شکل طیف‌بندی نشده‌اند. تفاوت بین سقف خالص و ناخالص بودجه در بنیاد سینمایی فارابی هشت میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان است. در انجمن سینمای جوان چهار میلیارد تومان، در موسسه سینماشهر سه میلیارد و ۴۶۰ میلیون تومان و در خانه سینما ۵۰۰ میلیون تومان. به‌عبارتی کل بودجه سازمان سینمایی، ۱۶ میلیارد و ۴۶۰ میلیون تومان تئوراسن دارد.

۵ سهم شهرستان‌ها کمتر از یک‌صدم

در یک نگاه کلان و ساختاری به موضوع فرهنگ کم شدن کلی بودجه کشور یک بحث است و کم شدن سهم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از این بودجه یک بحث دیگر. بودجه می‌توانست کاهش پیدا کند اما درصد توزیع آن بین نهادهای مختلف ثابت بماند و سهم فرهنگ در آن تغییری نکند که تصمیم‌گیری دولت چنین نبود و حتی به‌رغم افزایش بودجه، درصد بخش فرهنگی آن پایین آمده است. علاوه بر اینها، می‌شود گفت که کم شدن بودجه وزارت فرهنگ یک بحث است و کم شدن سهم سازمان سینمایی بخشی دیگر. می‌شود این پرسش را طرح کرد که کدام بخش‌ها در وزارت فرهنگ با وجود کاهش کلی بودجه‌ها در این وزارتخانه، همچنان رقم‌هایی مشابه سال قبل یا بیشتر از آن را دریافت می‌کنند. اما در تقسیم بودجه‌های سازمان سینمایی برای سال ۱۳۹۸ هم باز سهم بعضی از بخش‌ها ثابت مانده و بخش‌های دیگر، کاهش بیشتری را شاهد بوده‌اند. در بنیانه بودجه سازمان سینمایی برای سال ۱۳۹۸ عنوان شده که براساس تاکید بر شعار «ایران، تهران نیست»، اعتبارات استانی در هر شرایط، به‌صورت صددرصد تامین خواهد شد تا اختلالی در اجرای فعالیت‌های سینمایی استان‌ها پدید نیاید. به‌عبارتی اگر مقداری از بودجه‌ای که قرار شده امسال به سازمان سینمایی داده شود، تامین نشد، باید کسری بودجه از محل بخش‌های دیگر سازمان سینمایی کم شود و مبلغ دو میلیارد و ۲۱۰ میلیون تومان «کمک به فعالیت‌های سینمایی استان‌ها» نباید کاهش پیدا کند. این رقم البته در مقایسه با کل بودجه سازمان سینمایی بسیار ناچیز است و باعث می‌شود جدیت مجموعه مدیریت فرهنگی کشور در تحقق شعار «ایران، تهران نیست» زیر سوال برود.

۵ فارابی و بازگشت به دستورالعمل سینمای فاخر

مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی همزمان با اعلام جزئیاتی از بودجه سازمان سینمایی در سال جدید گفت: «در حوزه کلان، بودجه‌ای

فرهنگ

قید شده که این به معنی تامین بخش دیگری از هزینه‌های هر دو ریبود، توسط منابعی خارج از بودجه سازمان سینمایی است. بخشی از هزینه‌های جشنواره ملی فجر در سال گذشته توسط سجاد علیجانی، اسپانسر حاشیه‌ساز برنامه تلویزیونی «برنده باش» و سرمایه‌گذار فیلم پر حاشیه «رحمان ۱۴۰۰» تامین شد. درباره اسپانسرهای جشنواره جهانی فجر هم حواشی متعددی پدید آمد که نهایتا کار را به احضار عباس صالحی (وزیر فرهنگ) و رضا میرکریمی (دبیر جشنواره) به مجلس شورای اسلامی جهت شفاف‌سازی موضوع کشاند. میرکریمی در نشست خبری ابتدای جشنواره در پاسخ به پرسشی راجع به حامیان مالی این رویداد، از اسپانسرهایی که نخواستند نام‌شان فاش شود نام برد و بحث‌های فراوانی را ایجاد کرد. اساسا این موضوع که یک اسپانسر نخواهد نامش فاش شود، از تناقضی درونی در خود مفهوم «اسپانسر» رنج می‌برد. تناقض سوال برانگیزی که برای میرکریمی و جشنواره‌ای که برگزار کرد، حاشیه آفرید، عبارت از این بود که چطور ممکن است کسی بیاید و روی یک کار تبلیغاتی هزینه کند و نخواهد نام خودش یا شرکتش به میان بیاید؟ بعدها در بولتن جشنواره جهانی فجر از «وزارت ارتباطات» تشکر شد و احتمالاتی را در مورد انگیزه‌های انتخابانی این حمایت‌ها تقویت کرد. خود میرکریمی در اواخر جشنواره مصاحبه‌ای انجام داد و سجاد علیجانی را نه به‌عنوان سرمایه‌گذار جشنواره جهانی، بلکه به‌عنوان سرمایه‌گذار جشنواره ملی فجر در بهمن ماه معرفی کرد؛ خبری که تابیش از آن از طرف متصددیان جشنواره ملی فیلم فجر و سایر مسئولان وزارت ارشاد مطرح نشده بود. در این مورد همچنین انبهامی مجددا ایجاد شد که چرا کسی باید در فجر با عناوین تبلیغاتی پول خرج کند بی اینکه نامش برده شود و این هزینه‌ها برایش آورده‌ای داشته باشند؟ تمام مشکلات از عبارت غیرشفاف «حمایت از برگزاری...» برمی‌خیزد که

شفافیت صرفا اعلام جداول بودجه‌ای و ردیف‌های مختلف آن نیست. خارج از انصاف نخواهد بود اگر عنوان شود که این بودجه به هیچ‌وجه شفاف نیست و قادر نیست جلوی پیشامد مجدد مسائلی که طی سال‌های اخیر پدید آمده‌اند را بگیرد

قالب تسهیلات و حمایت از تحقیق و نگارش ۱۷ فیلمنامه سینمایی، جزء فعالیت‌های ستاره‌دار این جدول هستند که البته دوموردا خبر، رقم‌های چندان بالایی ندارند.

۵ بودجه نحیف و مشارکت‌های مبهم

کل بودجه خالصی که به بنیاد سینمایی فارابی تعلق می‌گیرد، مقداری کمتر از ۵۲ میلیارد تومان است که به جشنواره‌های ملی و جهانی فجر هم کدام پنج میلیارد تومان اختصاص پیدا کرده و این موارد «ستاره‌دار» هم نیستند. در بخشی از جدول بودجه که مربوط به این دو جشنواره می‌شود، عنوان «حمایت از برگزاری...»

نام نهاد	سقف ناخالص بودجه	سقف خالص بودجه
انجمن سینمای جوان	۲۱ میلیارد و ۹۰۰ میلیون تومان	۲۱ میلیارد و ۹۰۰ میلیون تومان
کمک به سایر فعالیت‌ها	۶۰ میلیارد و ۶۵۴ میلیون تومان	۶۰ میلیارد و ۶۵۴ میلیون تومان
خانه سینما	۵ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان	۵ میلیارد تومان
بنیاد سینمایی فارابی	۶۰ میلیارد و ۲۴۶ میلیون تومان	۵۱ میلیارد و ۷۴۶ میلیون تومان
موسسه سینما شهر	۴۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان	۳۹ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان

تحت عنوان مشارکت بخش خصوصی، اتفاقات مالی غیرمنطقی و غیرواضحی را در این حوزه‌ها صورت می‌دهند. در بخش‌های دیگر فارابی، یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان از بودجه این سازمان صرفا ارائه تسهیلات به تولیدات شبکه نمایش خانگی خواهد شد، دومیلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان به ساخت تولیدات مشترک با دیگر کشورها تعلق می‌گیرد و ردیف‌های «تحقیق و نگارش فیلمنامه و تولید فیلم» و «تسهیلات تولید فیلم» هم در مجموع هفت میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان از این جدول سهم دارند. به‌عبارتی در حدود ۳۰ میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان از بودجه ناخالص فارابی به بخش تولید اختصاص پیدا کرده است که با این حساب‌ها، امسال در حدود ۶۰ درصد از بودجه این نهاد به تولید فیلم اختصاص داده شده و حدود ۱۹ درصد به جشنواره‌های ملی و جهانی فجر. اما نکته قابل توجه در این شیوه تخصیص بودجه‌ها، مقدار نقدینگی تعلق گرفته به هر کدام از بخش‌هاست. گذشته از بخش تولیدات فاخر در این جدول که به هر کدام از فیلم‌ها تنها سه میلیارد تومان اختصاص داده، بخش «ارائه تسهیلات به تولیدات شبکه نمایش خانگی» با ۴۰ فیلم تنها یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان سهم دارد یعنی هر سریال در حدود ۴۰ میلیون تومان.

۵ شبهه در بودجه، این بار به‌خاطر کم بودن مبالغ

این نوع ردیف‌های بودجه‌ای که اتفاقا نه به دلیل زیاد بودن مبلغ‌شان، بلکه به دلیل کم بودن مبالغ آنها پس از تقسیم بین مصادیق، شبهه برانگیز هستند، غیر از فارابی در سایر بخش‌های

سازمان سینمایی هم وجود دارند.

در جدول اطلاعات موسسه «سینماشهر»، عنوان «۱۲ میلیارد تومان» برای حمایت از ساخت سینماهای جدید وجود دارد که این رقم برای ۶۰ سالن سینمایی تخصیص داده شده است. به‌عبارتی هر سالن نمایش ۲۰۰ میلیون تومان. واضح است که این ارقام حتی برای کلیدن پروژه‌ها هم کافی نیستند و احتمال اینکه یکی از بالاترین ارقام در جدول هزینه‌های سینما شهر، به‌طور مشخص و دقیق در محلی که برای آن تعیین شده، هزینه نشود را ایجاد خواهد کرد. در جدول اعتبارات موسسه سینماشهر، برای «حمایت از احداث پردیس‌های سینمایی امید در شهرهای فاقد سالن سینما» ۱۲ میلیارد و ۹۰۰ میلیون تومان اختصاص داده شده و این مبلغ متعلق به ۶۰ پردیس سینمایی است؛ یعنی هر پردیس ۲۱۵ میلیون تومان. چنین مبلغی برای تامین صندلی‌های یکی از سالن‌ها در هر پردیس سینمایی هم کافی نخواهد بود و اگر سرمایه‌گذاران شهرستانی تاکنون برای ساخت سالن سینما در آن شهرها تمایلی نشان نداده‌اند، این ۲۱۵ میلیون تومان هم به اندازه‌ای نیست که محرکی برای ترغیب آنها باشد.

در ردیف‌های دیگر بودجه سازمان سینمایی هم مواردی وجود دارد که حتی از یکی دود دهه پیش مشکل‌ساز بوده‌اند. مثلا انجمن سینمای جوان برای هزار فیلم کوتاه، مستند و انیمیشن؛ هفت میلیارد تومان اختصاص داده است بی اینکه به هیچ‌وجه مشخص باشد صلاحیت کسانی که این پول‌ها را برای ساخت آثار دریافت می‌کنند، چطور احراز می‌شود. این مساله در بخش تولید مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی هم وجود دارد. به‌طور مثال ۶ الی ۷ میلیارد تومانی که به ۷۰ فیلم تعلق خواهد گرفت، در چنین شرایطی تقسیم می‌شود. در یک جمع‌بندی راجع به بودجه سازمان سینمایی وزارت ارشاد برای سال ۱۳۹۸، حتما باید به این نکته هم توجه شود که شفافیت صرفا اعلام جداول بودجه‌ای و ردیف‌های مختلف آن نیست. خارج از انصاف نخواهد بود اگر عنوان شود که این بودجه به هیچ‌وجه شفاف نیست و قادر نیست جلوی پیشامد مجدد مسائلی که طی سال‌های اخیر پدید آمده‌اند را بگیرد. سازمان سینمایی عنوان کرده است که «در راستای شفافیت و پیش‌بینی‌پذیری، دستورالعمل‌های حمایتی برای فعالیت‌های ستاره‌دار در خرداد ماه سال جاری، منتشر خواهد شد. البته این موارد تنها بخشی از ردیف‌های بودجه ۹۸ در سازمان فوق هستند.

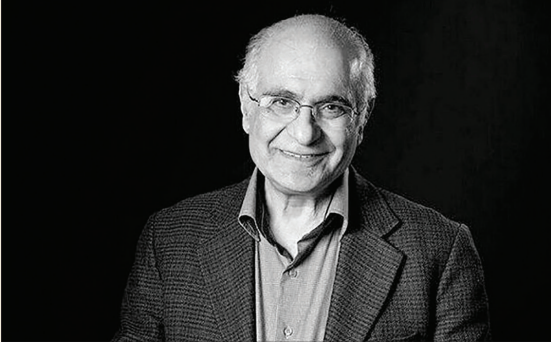
۵ چارسو

۵ اظهارنظر هادی عامل درخصوص حضور پورسرخ در تئاتر

نمایش «آلفرد» نوشته پاسکال نوواکی با طراحی و کارگردانی هادی عامل و ترجمه و بازنویسی هومن حسین‌زاده در ۱۹ فروردین ماه هر شب در سالن ناظرزاده کرمانی تماشاخانه ایرانشهر روی صحنه رفت و پوریا پورسرخ، نادر فلاح، مونا کریمی و رابعه اسکویی در این نمایش ایفای نقش کردند. از همان ابتدای اجرای نمایش، منتقدان و عده‌ای از تئاتری‌ها مطرح کردند که این نمایش به دلیل حضور سلبریتی‌هایی که شاید یک بار هم روی صحنه تئاتر حضور نداشته بودند، صرفا به دنبال کسب گیشه است. هادی عامل درباره حضور پوریا پورسرخ در این نمایش گفت: «نمایش ما ۲۶ شب در تماشاخانه ایرانشهر اجرا شد. من این نمایش را خیلی دوست داشتم چرا که به نسبت شرایط الان گروه‌های دیگر و تئاتر، شرایط خوبی داشتیم. البته عده‌ای کار را دوست داشتند و عده‌ای هم انتقاد کردند، حتی برخی دوستان حتی نیامدند کار را ببینند و بعد از حضور پوریا پورسرخ انتقاد کنند! منتهای من برای آنها هم احترام قائل هستم. درستش این بود که پوریا پورسرخ را روی صحنه ببینند. به نظر من پوریا در حد و اندازه خودش خوب بود به هر حال او از خیلی از بازیگران تئاتری که این سال‌ها با آنها کار کردم، قوی‌تر بود و از خیلی هایشان هم ضعیف‌تر بود. منظرم این است که این‌طور بریدن و دوختن و تن کردن را من درک نمی‌کنم؛ پوریا بازیگر جنگنده‌ای بود، تا آخرین لحظه دست از تلاش بر نمی‌داشت و منظم و مرتب در تمرینات حضور پیدا می‌کرد.»

۵ بازنشستگی هوشنگ مرادی کرمانی تایید شد

در ایام برگزاری سی و دومین دوره نمایشگاه کتاب تهران، صالح رامسری، مدیر نشر معین که ناشر اختصاصی هوشنگ مرادی کرمانی نیز به شمار می‌رود در گفت‌وگویی اعلام داشت که کتاب «قاشق چایخوری» از این نویسنده که در نمایشگاه کتاب امسال ارائه شد، آخرین اثری است که وی تألیف کرده است. مرادی کرمانی درباره این موضوع می‌گوید: «من با آقای رامسری رفاقت دارم و با ایشان به کوه‌نوردی می‌رویم. در یکی از همین کوه‌نوردی‌ها بود که به ایشان گفتم فکر می‌کنم این کتاب آخرین اثری باشد که نوشتم. معتقدم برای نوشتن باید موضوع اثر به سراغ آدم بیاید. برای نوشتن همین اثر اخیرم نیز پنج سال زمان صرف کردم که بتوانم آن را بنویسم. خودم حس کردم که دیگر کند شده‌ام. می‌خواهم از ورزشکارها یاد بگیرم و در اوج خداحافظی کنم. الان که با شما صحبت می‌کنم چنین حسی دارم. شاید هم ورق برگشت و چیزی به سرم زد. آخرین بار برای نوشتن یک داستان کوتاه پنج بار داستان را نوشتم. به نظر هنر چیزی نیست که شما بخواهید برای آمدنش در خودتان تلاش کنید، باید خودش بیاید. می‌خواهم بروم کنار یک رودخانه بنشینم و دراز بکشم و آسمان را نگاه کنم. به این باور رسیده‌ام که هر چقدر هم شناگر ماهری باشی نمی‌توانی همیشه در استخر بمانی و شنا کنی. بالاخره باید روزی از آن خارج شوی. البته بازنشستگی برای من معنای معمول را ندارد؛ چون چند جای دیگر هست که باید به آن سر بزنم. از فرهنگستان تا موسسه آکو.»

۵ تقدیر کن از آکن دلون به‌رغم اعتراض فمینیست‌ها

با وجود دیدگاه‌های آکن دلون بازیگر کهنه کار و اعتراض یک سازمان فمینیستی آمریکایی به این دیدگاه‌ها، جشنواره فیلم کن کارش را با اهدای جایزه نخل طلای افتخاری به این بازیگر آغاز می‌کند. آکن دلون پیشتر نظراتی مطرح کرده و سرپرستی فرزند توسط والدین هم جنس‌رانادرست خوانده‌بود. ملیسا سیلورستاین بنیانگذار «زنان و هالیوود» قدرانی از فردی که چنین دیدگاه‌هایی دارد و تأیید کرده که زنانی را زده و از راست افراطی در حوزه سیاست دفاع می‌کند، مایه ناامیدی دانسته و با انتشار یک توییت گفته است آکن دلون با این موضع‌گیری‌ها خودش را با نژادپرست‌ها در یک صف قرار داده است و کن با اهدای جایزه افتخاری به این بازیگر دارد از همین ارزش‌ها حمایت می‌کند. فستیوال کن هم در پاسخ به این حرف‌ها گفته است «این جشنواره از این بازیگر تجلیل می‌کند زیرا او یک بازیگر افسانه‌ای و بخشی از تاریخ کن است؛ همان‌طور که این جشنواره از کلینت ایستود، وودی آلن و آنیس واردا تجلیل کرد.» پس از تجلیل از ژان پل بلموندو و ژان پییر لود طبیعی بود باید از بازیگر بزرگی مثل آکن دلون تجلیل شود. مقامات این فستیوال ترجیح دادند هیچ موضع‌گیری‌ای به نفع یا علیه دیدگاه‌های این بازیگر نداشته باشند. دلون ۸۳ ساله نیز نظری در مقابل این اعتراض ارائه نکرده است. آکن دلون، بازیگر بیش از ۸۰ فیلم سینمایی بود و با کارگردان‌های بزرگی چون آنتونیونی، ویسکونتی، ژان پییر ملویل و ژان لوک گدار همکاری کرده و با بازیگرانی چون رومی شایندر، ژان گابن، ایو مونتان و لینو تئورا بازی کرده است.

۵ روند تولید سریال حضرت موسی(ع) انجام می‌شود

هفته گذشته اعلام شد، جمال شورجه در بیمارستان بستری شده است. جمال شورجه که کارگردانی آثاری چون «سی‌وسه روز»، «شب دهم»، «باشگاه سری»، «عبور از خط سرخ»، «حماسه مجنون» و مجموعه تلویزیونی «شب چراغ» را در کارنامه کاری خود دارد بر اثر عارضه مغزی در بیمارستان و در بخش مراقبت‌های ویژه بستری شد. سیداحمد میرعلایی، تهیه‌کننده سریال «حضرت موسی (ع)» در گفت‌وگویی با «مهر» درباره وضعیت سلامتی جمال شورجه کارگردان پروژه بیان کرد: «جمال شورجه ۱۶ اردیبهشت ماه از بیمارستان مرخص شد و به منزلش انتقال پیدا کرد. روند درمانی وی در منزل ادامه دارد و باید در منزل هم بستری باشد یا این حال خدا را شکر وضعیت شورجه خیلی بهتر است. او از سطح هوشیاری خوبی برخوردار است و می‌تواند تکلم داشته باشد.» میرعلایی همچنین با اشاره به روند پیگیری سریال «حضرت موسی (ع)» بیان کرد: «پیگیری ما برای این سریال همچنان ادامه دارد و حتی با شورجه هم درباره روند تولید سریال گفت‌وگو می‌کنیم، دیشب هم درباره این موضوع گفت‌وگوهایی داشتیم. خدا را شکر شورجه از وضعیت جسمانی خوبی برخوردار است. با این حال از مردم می‌خواهیم برای سلامتی کامل وی دعا کنند تا بهبودی کامل را به دست آورد.» گفتنی است سریال «حضرت موسی» پروژه‌ای است که پیش از این قرار بود توسط مرحوم فرج الله سلحشور ساخته شود که با مرگ او نیمه‌تمام ماند.